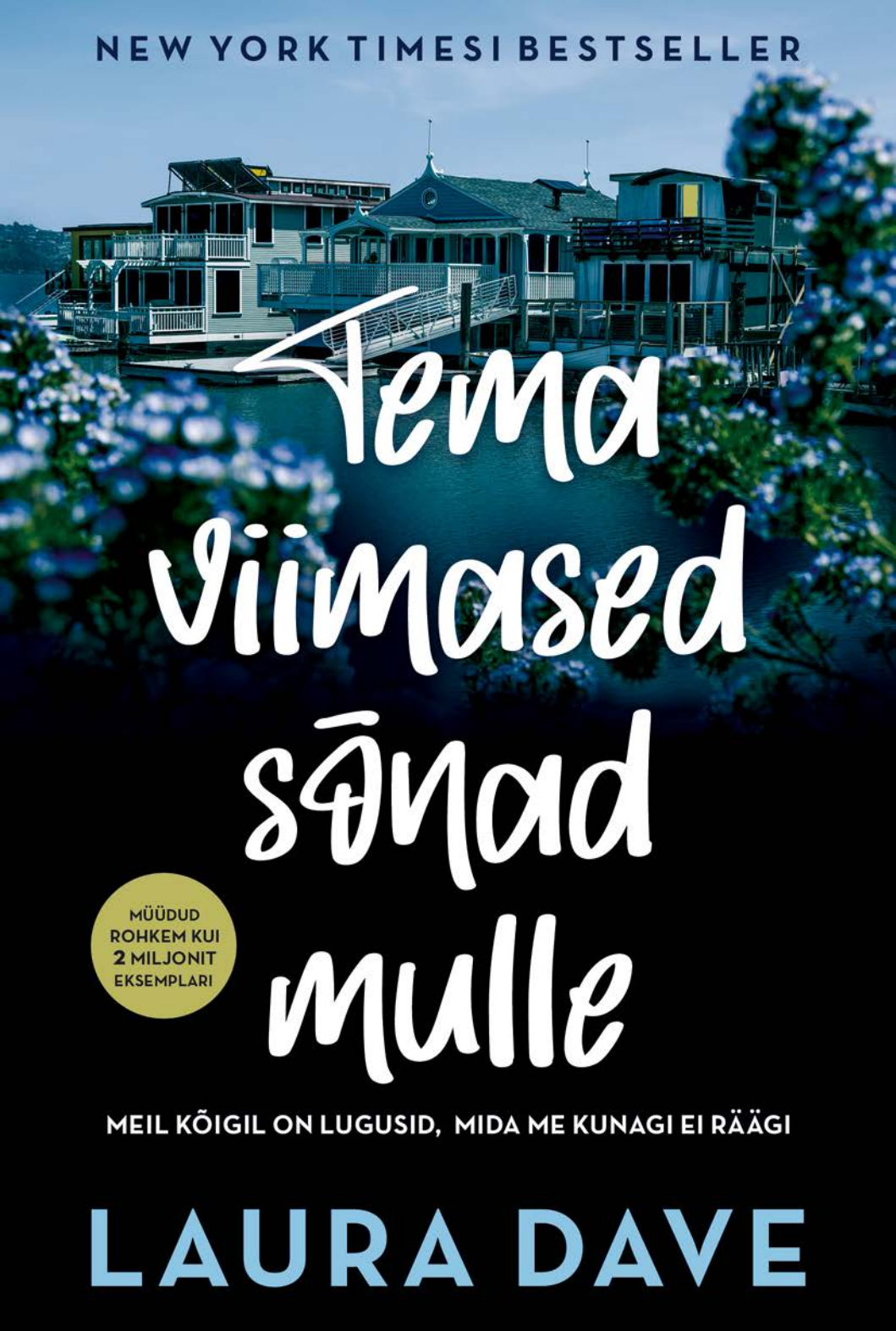

NEW YORK TIMESI BESTSELLER

Tema
viimased
sõnad
mulle

MÜÜDUD
ROHKEM KUI
2 MILJONIT
EKSEMPLARI

MEIL KÕIGIL ON LUGUSID, MIDA ME KUNAGI EI RÄÄGI

LAURA DAVE

Originaali tiitel:
Laura Dave
The Last Thing He Told Me
2021

Kõik õigused käesolevale väljaandele on seadusega kaitstud. Kogu raamatut või ükskõik millist osa sellest ei ole lubatud reprodutseerida, paljundada ega levitada ükskõik millisel viisil või milliseks otstarbeks ilma autoriõiguse valdaja kirjaliku loata.

See on ilukirjanduslik teos. Nimed, tegelased, organisatsioonid, kohad, sündmused ja juhtumid on kas autori kujutlusvõime vili või neid on fiktiivselt kasutatud. Igasugune sarnasus tegelike inimestega, nii elavate kui juba lahkunutega, samuti tegelike sündmustega on täiesti juhuslik.

Tõlkinud Siiri Sau
Toimetanud Kaie Nõlvak
Korrektuuri lugenud Elle Raiend
Kaane kujundanud Reet Helm

Copyright © 2021 by Laura Dave. All rights reserved.
© Tõlge eesti keelde ja eestikeelne väljaanne. Kirjastus ERSEN, 2023.

E01422923
ISBN 978-9949-87-037-0

Kõik kirjastuse ERSEN raamatud ja e-raamatud on saadaval
veebipoest www.ersen.ee

*Mu armsaimatele imedele
Joshile ja Jacobile
ning
Rochelle ja Andrew Dave'ile
viimse kui ühe asja eest.*

Proloog

Owenile meeldis mind ikka tögada selle pärast, et ma kõik ära kaotan ja olen muutnud asjade kaotamise omamoodi kunstivormiks. Päikesepillid, võtmed, käpikud, pesapallimütsid, tempolid, fotoaparaadid, mobiiltelefonid, kokakoolapudelikud, pastakad, kingapaelad. Sokid. Lambipirnid. Jääkuubikuvormid. Ja tal on osaliselt õigus. Mul oli tõesti kombeks asju valedesse kohtadesse panna. Hajameelseks muutuda. Unustada.

Meie teisel kohtamisel kaotasin ära parklapileti – selle parkla, kuhu me õhtusöögi ajaks autod jätsime. Olime tulnud kumbki oma autoga. Hiljem nõökis Owen mind selle pärast – talle meeldis nõökida, sest olin kangekaelselt soovinud ise kohale sõita. Ta nõökis mind selle pärast isegi meie pulmaööl. Ja mina nõökisin teda omakorda selle pärast, kuidas ta oli mind sellel õhtul pinninud, esitades lõputult küsimusi minu mineviku ja meeste kohta, kelle ma olin maha jätnud, ning meeste kohta, kes olid minu maha jätnud.

Ta nimetas neid kunagisteks võimalikeks poisteks. Ta tõstis nende terviseks klaasi ja ütles, et ükskõik kus nad ka pole, tänab ta neid selle eest, et nad ei vastanud minu ootustele, ja et tänu sellele saab ta minu vastas istuda.

Sa peaaegu ei tunnegi mind, ütlesin mina.

Tema naeratas. *Aga see ei tundu ju nii, kas pole?*

Ta ei eksinud. Meie vahel valitses kohe algusest peale kirjeldamatu tunne. Mulle meeldib mõelda, et sellepärast olingi hajevil. Sellepärast kaotasingi parklapileti.

Meie autod olid pargitud San Francisco kesklinnas Ritz-Carltoni maa-alusesse parklasse. Parklavalvur räuskas, et see ei loe, et olin ainult õhtusöögil käinud.

Kaotatud pileti tasu oli sada dollarit. „Võib-olla on teie auto juba nädalaid siin seisnud,“ ütles parklavalvur. „Kuidas ma tean, et te ei püüa mind haneks võtta? Iga kaotatud pileti tasu on sada dollarit pluss käibemaks. Lugege silti.“ Kojumineku eest sada dollarit pluss käibemaks.

„Kas oled kindel, et see on kadunud?“ küsis Owen. Aga ta naeratas seda öeldes, justkui see olnuks sellel õhtul parim minu kohta teada saadud infokild.

Ma olin kindel. Sellegipoolest otsisin oma renditud Volvo, Oweni uhke sportauto (ehkki ma polnud selles viibinud) ja parkla meeletult suure halli põranda üksipulgi läbi. Piletit polnud. Mitte kusagil.

Nädal pärast Oweni kadumist nägin unes, et ta seisab selles parklas. Ta kandis sedasama ülikonda, näol seesama võluv naeratus. Unenäos võttis ta abielusõrmuse sõrmest.

Vaata, Hannah, ütles ta. Nüüd kaotasid minu ka.

1. osa

*Ma ei talu eriti teadlasi, kes võtavad laua,
otsivad sellel kõige õhema koha ja puurivad sinna palju auke,
sest seda on seal lihtne teha.*

ALBERT EINSTEIN

Kui avad võõrastele ukse...

Televiisorist näed seda kogu aeg. Välisukselt kostab koputus. Ja teisel pool ust seisab keegi, et teatada sulle uudis, mis muudab kõike. Televiisoris on see tavaliselt politseikaplan või tuletõrjuja, võib-olla ka sõjaväevormis isik. Aga kui mina ukse avan – kui ma saan teada, et minu jaoks muutub kõik –, ei ole sõnumitooja politseinik ega viigipükstes föderaaluurija. See on kaheteistkümneaastane tüdruk, jalgpallivorm seljas. Lõuakaitsega ja puha.

„Proua Michaels?“ küsib ta.

Ma kõhklen, enne kui vastan, nagu seda juhtub sageli, kui keegi minult seda küsib. Ma olen ja ei ole ka. Ma pole oma nime muutnud. Olin enne Oweniga kohtumist kolmkümmend kaheksa aastat Hannah Hall ja ma ei näinud põhjust pärast seda kellekski teiseks saada. Kuid Owen ja mina oleme natuke üle aasta abielus. Ning selle aja jooksul olen õppinud inimesi mitte parandama. Sest tegelikult soovivad nad teada, kas ma olen Oweni abikaasa.

Kahtlemata soovib see kaheteistkümneaastane seda teada ja see paneb mind omakorda selgitama, miks ma olen nii kindel, et ta on kaksteist, sest olen ju suurema osa elust liigitanud inimesed laias laastus kaheks, lasteks ja täiskasvanuteks. Selle muutuse on tinginud viimane poolteist aastat, nimelt mu abikaasa tütar Bailey, kes on vapustavalt ebameeldivas kuueteistkümnendas eluaastas.

See on tingitud minu eksimusest esimesel kohtumisel valvsa Baileyga, kellele ütlesin, et ta näeb oma vanusest noorem välja.

Võib-olla polnudki see kõige halvem. Kõige halvem oli hoopis püüd asja siluda, visates nalja, et kui vaid keegi mind nooremaks teeks. Bailey on mind sellest peale vaevu seedinud hoolimata töigast, et praegu olen ma targem ega püüa kuuesteistkümneaastasega mingitki nalja visata. Või õigemini püüan üldse võimalikult vähe rääkida.

Kuid mingem tagasi mu kaheteistkümneaastase sõbranna juurde, kes seisab lävel, tammudes ühelt poriselt jalgpalliputsalt teisele.

„Härra Michaels palus mul selle teile anda,“ teatab tüdruk.

Siis sirutab ta käe välja, kokkumurtud kollane paberileht pihus. Selle välisküljele on kirjutatud Oweni käekirjaga *HANNAH*.

Ma võtan tüdrukule otsa vaadates kokkumurtud kirja. „Anna andeks,“ ütlen. „Ma ei saa aru. Kas sa oled Bailey sõbranna?“

„Kes Bailey on?“

Ma ei arvanudki, et vastus on jah. Kaheteistkümne ja kuuesteistkümne vahel laiutab terve ookean. Aga ma ei mõista. Miks Owen lihtsalt ei helistanud mulle? Miks ta selle tüdruku saatis? Esimesena oletan, et Baileyga juhtus midagi ja Owen ei saanud lahkuda. Kuid Bailey on kodus ja väldib mind nagu tavaliselt, üürgav muusika (tänapäev valik on muusikal „Beautiful: The Carol King Musical“) trepist allkorrusele kaikumas, tuletades ikka ja jälle meelde, et ma pole tema tuppä oodatud.

„Anna andeks. Ma olen natuke segaduses... Kus sa härra Michaelsit nägid?“

„Ta jooksis koridoris minust mööda,“ vastab tüdruk.

Hetke arvan, et ta peab silmas meie eeskoda, otse meie selja taga olevat ruumi. Aga see pole loogiline. Me elame lahe ääres ujuvkodus – paatmajas, nagu seda üldiselt nimetatakse, välja arvatud siin Sausalitos, kus neid on suur kogukond. Tervelt neli-sada. Siin on need ujuvkodud, üleni klaasist ja vaadetega. Meie kõnnitee on kai, meie eeskoda on elutuba.

„Nii et sa nägid härra Michaelsit koolis?“

„Just seda ma ütlesin.“ Tüdruk vaatab mind pilguga, mis küsib, et kus siis veel. „Mina ja mu sõbranna Claire läksime trenni. Ja ta palus meil selle ära tuua. Ma ütlesin, et saan alles pärast trenni tulla, ja tema ütles hea küll. Ta andis meile teie aadressi.“

Tüdruk näitab tõestusena teist paberit.

„Ta andis meile ka kaksikümmend dollarit,“ lisab ta.

Raha tüdruk ei näita. Võib-olla ta arvab, et võtan selle ära.

„Tema telefon oli vist rikkis ja ta ei saanud teid kätte. Ma ei tea. Ta peaaegu ei jäänud seisma.“

„Nii et... ta ütles, et tema telefon on rikkis?“

„Kuidas ma seda muidu teaksin?“ vastab ta.

Siis hakkab tüdruku telefon helisema, või õigemini ma arvan, et see on telefon, kui ta võtab vöökohalt seadme, mis näeb välja pigem nagu kõrgtehnoloogiline piipar. Kas piiparid on tagasi?

Carol Kingi laulud. Kõrgtehnoloogilised piiparid. Tõenäoliselt järjekordne põhjus, miks Baileyl minu jaoks kannatust ei jätku. On olemas musttuhat teismeliste asja, millest ma mitte kui midagi ei tea.

Tüdruk tipib oma seadmel, unustades juba Oweni ja oma kahekümnedollarise ülesande. Lasen tal vastumeelselt minna, saamata ikka täpselt aru, mis toimub. Võib-olla on tegu mingi veidra naljaga. Võib-olla on see Oweni meelest naljakas. Minu meelest ei ole see naljaks. Igatahes veel mitte.

„Nägemist,“ ütleb tüdruk.

Ta kõnnib mööda kaid minema. Ma jälgin, kuidas ta muutub üha väiksemaks, loojuv päike lahe kohal, peotäis varajasi tähti talle teed valgustamas.

Siis astun ise ka õue. Ma pooleldi ootan, et Owen (minu armas ja tobe Owen) hüppab kai varjust välja, ülejäänud jalgpallimeeskond tema selja taga itsitamas, ja siis selgitavad nad mulle vingerpussi, millest ma ilmselgelt aru ei saa. Aga teda pole seal. Mitte kedagi pole.

Seega panen välisukse kinni. Ja ma vaatan kollast paberilehte, mis on endiselt kokkumurtult minu käes. Ma pole seda veel lahti teinud.

Taipan vaikuses, kui väga ma ei taha seda lahti teha. Ma ei taha teada, mida see kiri ütleb. Soovin sisimas kinni hoida sellest viimasest hetkest, kus sa ikka veel usud, et tegu on naljaga, eksitusega, suure mitte millegagi. Hetkest enne seda, kui sa mõistad kindlalt, et on alanud midagi, mida sa enam peatada ei saa.

Voldin paberi lahti.

Oweni kiri on lühike. Üks mõistatuslik rida.

Kaitse teda.

Elu enne uut elu

Ma kohtusin Oweniga natuke rohkem kui kaks aastat tagasi.

Elasin toona ikka veel New Yorgis. Elasin kolme tuhande miili kaugusel Põhja-California väikelinnast Sausalitost, mida kutsun praegu koduks. Sausalito asub San Franciscost teisel pool Golden Gate silda, kuid suurlinnaelust meeletult kaugel. Vaikne, veetlev. Rahulik. See on koht, mida Owen ja Bailey on üle kümne aasta koduks kutsunud. See on ka täielik vastand minu eelmisele elule, mis hoidis mind ainult Manhattanil SoHo linnaosa Green Streetil vahekorruusega kaupluses, väikeses kohas, millel oli hiiglasuur üür, mis ei tundunud mulle päriselt jõukohane. Kasutasin seda nii töökoja kui ka müügisaalina.

Ma trein puitu. Teenin sellega leiba. Inimesed krimpsutavad tavaliselt nägu, kui ütlen neile, et see on mu töö (ükskõik kuidas ma seda kirjeldada püüan), sest nende silme ees kangastuvad keskkooliaegsed käsitöötunnid. Tisleri amet meenutab tõepoolest natuke neid, ent samas on sootuks midagi muud. Mulle meeldib nimetada seda modelleerimiseks, kuid savi modelleerimise asemel modelleerin mina puitu.

Õppisin selle ameti loomulikul teel. Mu vanaisa oli puidutreial, seejuures oivaline meister, ja nii kaua, kui ma ennast mäletan, oli tema töö mu elu keskpunkt. Nii kaua, kui ma ennast

mäletan, oli tema mu elu keskpunkt, sest ta kasvatas mind peamiselt üksi.

Mu isa Jacki ja ema Carole'it (kes eelistas, et ma ütleksin talle Carole) ei huvitanud laste kasvatamine peaaegu üldse. Neid ei huvitanud peaaegu üldse mitte miski muu kui ainult mu isa fotograafikarjäär. Kui ma olin väike, ärgitas vanaisa mu ema minuga tegeldes pingutama, aga isa, kes reisis kakssada kaheksakümmend päeva aastas, oli mulle samahästi kui võõras. Kui tal oligi vaba aega, elas ta Tennesseees Sewanee oma perekonna rantšos ega vaevunud ette võtma kahetunnist sõitu Franklinisse minu vanaisa koju, et koos minuga aega veeta. Ning varsti pärast mu kuuendat sünnipäeva, kui isa jättis ema oma assistendi pärast maha – naise pärast, kelle nimi oli Gwendolyn ja kes oli kakskümmend üks –, ei tulnud ka ema enam koju. Ta jahtis isa nii kaua, kuni too ta tagasi võttis. Siis jättiski ema mu vanaisa kasvatada.